O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI MADANIYAT VAZIRLIGI

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

O‘ZBEKISTON DAVLAT XOREOGRAFIYA AKADEMIYASI

“Tasdiqlayman”	“Tasdiqlayman”	“Kelishildi”
O‘zbekiston davlat xoreografiya akademiyasi rektori	O‘zbekiston Respublikasi Madaniyat vazirining birinchi o‘rinbosari	O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi
_____ SH.Toxtasimov	_____ A.Tadjixanov	_____
“___” _____ 2026-y	“___” _____ 2026-y	“___” _____ 2026-y

KASBIY (IJODIY) IMTIHONLAR DASTURI VA BAHOLASH MEZONI

60211600 – Xoreografiya (xoreografiya jamoalari rahbari)

(kunduzgi) ta’lim yo‘nalishi uchun

Toshkent – 2026

Mazkur dastur va baholash mezonlari O‘zbekiston davlat xoreografiya akademiyasi Kengashi yig‘ilishida ko‘rib chiqilgan va ma’qullangan (2026-yil 22-maydagi 10-sonli yig‘ilish bayoni).

Tuzuvchilar:

“Xoreografiya jamoalari rahbari” kafedrasi mudiri, dotsent - Usmanova G.N.

“Xoreografiya jamoalari rahbari” kafedrasi dotsenti - Maxmudova M.M

Taqrizchilar:

“Xoreografiya jamoalari rahbari” kafedrasi professori, O‘zbekistonda xizmat ko‘rsatgan artist - Muxamedova O‘.N.

“San’at nazariyasi va tarixi” kafedrasi dotsenti, San’atshunoslik fanlari nomzodi Tashkenbayev P.I.

ABITURIYENT BILIMIGA QO'YILADIGAN TALABLAR

Kasbiy (ijodiy) imtihonda abituriyentlar quyidagicha baholanadilar "Xoreografiya" (Xoreografiya jamoalari rahbari)

1. Ijrochilik mahorati
(Ijrochilik mahorati "Klassik raqs", "Xalq sahna raqsi" va "O'zbek raqsi" predmetlarini o'z ichiga oladi)

Ijrochilik mahorati "Klassik raqs", "Xalq sahna raqsi" va "O'zbek raqsi" fanlaridan nazariy va amaliy bilimlarni o'z ichiga olgan holda savol-javob orqali 63 (oltmish uch) ballik tizimda baholanadi.

"Klassik raqs", "Xalq sahna raqsi" predmetlari bo'yicha

"Klassik raqs", "Xalq sahna raqsi" predmetlari xoreografiya san'ati ta'lim yo'nalishida asosiy mutaxassislik (raqs) fanlari hisoblanadi. Shu sababli ijodiy imtihon jarayonida klassik raqs va xalq sahna raqsi talablari bo'yicha – qomatni tik tutish, uning egiluvchanligini ta'minlash, yengil va noziklik (nafislik) bilan ijro etilgan qo'l, oyoq, bosh va gavda harakatlari, sakrash, aylanish, oyoqni professional talab bo'yicha belgilangan meyorlar darajasida baland ko'tarish kabi ko'plab xoreografik elementlar o'z aksini topishi lozim. Ushbu predmet bo'yicha abituriyent uchun qo'yiladigan asosiy talablar:

1. Musiqani eshitish va tinglash qobiliyati.

2. Ritmni his qilish.

3. Klassik raqs va xalq sahna raqsi maktablarining asosiy harakatlarini bilishi va ularni bajara olishi kerak.

Maksimal ball – 31 (o'ttiz bir) ball

25-31 ball	1. **Klassik raqs va xalq sahna raqsi talablariga javob beradi:** a) qomatni tik tutish; b) qomatning egiluvchanligini ta'minlash; v) dastgoh oldida qo'l, oyoq, bosh va gavda harakatlarini to'g'ri bajarish; g) zal o'rtasida yengil va noziklik (nafislik) bilan ijro etiladigan

	harakatlarni bajarish; g) zal o‘rtasida sakrashlar va aylanishlarni to‘g‘ri bajarish; d) musiqani his etish orqali xoreografik harakatlarning elementlarini amaliyotda to‘g‘ri va aniq bajara olish; 2. Klassik raqs va xalq sahna raqsi terminologiyalarini tushunish va mustaqil mushohada eta olish; 3. Musiqiy o‘lchovlarga to‘g‘ri yondoshish; 4. Demi-plie et grand plie, Battement tendu, Battement tendu jete, Battement fondu, Battement developpe, Rond de jambe par terre kabi amaliy mashqlarni to‘g‘ri va aniq bajara olish; 5. Bajarayotgan amaliy harakatlarni to‘g‘ri izohlab berish.
18-24 ball	2. **Klassik raqs va xalq sahna raqsi talablarini tushunadi:** a) qomatni tik tutish; b) qomatni egiluvchanligini ta’minlash; v) dastgoh oldida bajariladigan qo‘l, oyoq, bosh va gavda harakatlarini qisman bajara oladi; g) zal o‘rtasida yengil va noziklik (nafislik) bilan ijro etiladigan harakatlarni qisman biladi; g) zal o‘rtasida sakrashlar, aylanishlarni to‘g‘ri bajarish; d) musiqani his etish orqali xoreografik harakatlarning elementlarini amaliyotda to‘g‘ri va aniq bajara olish; 2. Klassik raqs va xalq sahna raqsi terminologiyasini tushunishi va mustaqil mushohada qila olish; 3. Musiqiy o‘lchovlarga to‘g‘ri yondoshish; 4. Demi-plie et grand plie, Battement tendu, Battement tendu jete, Battement fondu, Battement developpe, Rond de jambe par terre kabi amaliy mashqlarni to‘g‘ri va aniq bajara olish; 5. Bajarayotgan amaliy harakatlarni to‘g‘ri izohlab berish.

10-17 ball	**3. Klassik raqs va xalq sahna raqsi to‘g‘risida tasavvurga ega:** 2. Klassik raqs va xalq sahna raqsi mashqlarni to‘liq o‘zlashtirmagan. 3. Klassik raqs va xalq sahna raqsi terminologiyasi haqida tasavvurga ega. 4. Klassik raqs va xalq sahna raqsi to‘g‘risida nazariy bilimlarni amaliyot bilan bog‘lay olmaydi. 5. Amaliy mashqlarni qisman bajara oladi. 6. Bajarayotgan amaliy harakatlarni izohlay olmaydi. 7. Musiqiy o‘lchovlar to‘g‘risida to‘liq tasavvurga ega emas.
1-9 ball	4. **Klassik raqs va xalq sahna raqsi fanlari haqida umuman tushunchalarga ega emas:** 1. Klassik raqs va xalq sahna raqsi terminologiyasini tushunmaydi. 2. Amaliy mashqlarni bajara olmaydi. 3. Klassik raqs va xalq sahna raqsi harakatlarini umuman bajara olmaydi. 4.Musiqiy o‘lchovlarni tushunmaydi.

O‘zbek raqsi predmeti bo‘yicha

Abituriyent uchun asosiy talablar:

1. Musiqani his etish.

2. Ijrochilik mahoratiga ega bo‘lish.

3. O‘zbek milliy raqs maktablarining harakatlari ijrosini bilish va ular haqida tushunchaga ega bo‘lish kerak.

Maksimal ball – 32 (o‘ttiz ikki) ball

25-32 ball	**1.O‘zbek milliy raqs talablariga javob beradi**: 1.O‘zbek milliy raqs maktablarini bir-biridan farqini yaxshi biladi va harakatlarini to‘g‘ri bajaradi. 2. O‘rganilayotgan harakatlarning nomlanishini biladi hamda mustaqil bajara oladi. 3. Musiqiy o‘lchovlarga to‘g‘ri yondoshadi.

	4. Amaliy mashqlarni to‘g‘ri bajara oladi. 5. Bajarayotgan amaliy harakatlarni to‘g‘ri izohlay oladi.
18-24 ball	**2.O‘zbek milliy raqslarini tushunadi:** 1.O‘zbek milliy raqs maktablari haqida tushunchaga ega va harakatlarini bajaradi. 2. Harakatlar nomlanishini tushunadi va bajara oladi. 3. Musiqiy o‘lchovlar haqida bilim va tushunchaga ega. 4. Amaliy mashqlarni tushunadi hamda bajara oladi. 5. Bajarayotgan amaliy harakatlarni izohlay oladi.
10-17 ball	**3.O‘zbek milliy raqslari to‘g‘risida tasavvurga ega:** 1.O‘zbek milliy raqs maktablari haqida tasavvurga ega. 2. O‘rganilayotgan harakatlar terminologiyasi haqida mustaqil mushohada qila olmaydi. 3. Musiqiy o‘lchovlar to‘g‘risida to‘liq tasavvurga ega emas. 4. Amaliy mashqlarni qisman bajara oladi. 5. Bajarayotgan amaliy harakatlarni izohlay olmaydi.
1-9 ball	**4. O‘zbek milliy raqslari to‘g‘risida tushunchalarga ega emas:** 1. O‘zbek milliy raqs maktablari haqida tasavvurga ega emas. 2. O‘rganilayotgan harakatlar terminologiyasi mazmun va mohiyatini umuman tushunmaydi. 3. Amaliy mashqlarni to‘g‘ri bajara olmaydi.

Ijrochilik mahorati “Klassik raqs”, “Xalq sahna raqsi” va “O‘zbek raqsi” fanlaridan nazariy va amaliy bilimlarni o‘z ichiga olgan holda maxsus biletlar asosida savol-javob orkali 63 (oltmish uch) ballik tizimda baholanadi.

2. Xoreograf mahorati

Ijodiy kirish imtihoni amaliy va nazariy qismlardan tashkil topgan bo'lib, abituriyentlar xoreografiya san'ati, uning tarixi va elementlariga oid birlamchi (dastlabki) tushunchalarni bilishlari talab etiladi.

1. Raqs kompozitsiyasi namoyishi (3-5 daqiqa).
2. Improvizatsiya mahorati. (5 daqiqa).
3. Savol-javob (biletdagi savollarga javob berish).

Biletlar savollari umumlashtirilgan ma'lumotlar to'plami oldindan akademiyaning uzdxa.uz rasmiy sayti orkali yoritiladi va abituriyentlar diqqatiga yetkaziladi. Suhbatlashish jarayonida abituriyentning umumiy ma'naviy, estetik fikrlash, o'zbek va jahon san'at turlariga oid bo'lgan manbalarni va xoreografiya san'atiga o'zining hissasini qo'shgan ijodkorlar ijodiy faoliyatini qay darajada bilishi aniqlanadi.

Shu bilan birgalikda abituriyent bilet asosida tanlagan musiqaga raqs ijro (improvizatsiya qilib) etib berishi lozim.

Abituriyent uchun asosiy talablar:

Maksimal ball- 93 (to'qson uch) ball

80-93 ball	Xoreografik asar uchun mavzu va syujet tanlagan.
	Sahnalashtirgan xoreografik raqsining mazmun va mohiyatini aniq biladi hamda o'zi mustaqil ijro eta oladi. Harakatlarni to'g'ri va aniq bajara oladi va tushuntirib beradi. Xalq, milliy, klassik raqslar va baletlar haqida tushunchaga ega.
	Musiqiy asarning g'oyasini ochib bera olgan va tanlangan musiqiy asar muallifining ijodiy faoliyati haqida bilimga ega. Musiqa janrlarini tushunadi va farqlaydi.
	Ijrochilar bilan ishlash metodlarini biladi. Mashg'ulotlar jarayonida jamoa qatnashchilari bilan ijodiy muloqot qila oladi.
	Ijrochilik va improvizatsiya mahoratiga ega.

50-79 ball	Sahnalashtirgan raqsining mazmun-mohiyatini tushunadi va ijro etib bera oladi. Xalq, milliy, klassik raqslar va baletlar haqida tushunchaga ega.
	Tanlagan musiqasi haqida umumiy tushunchaga ega.
	Ijrochilar bilan ishlashni biladi.
20 - 49 ball	Sahnalashtirgan raqs haqida umumiy tushunchaga ega.
	Sahnalashtirgan raqsini qisman ijro eta oladi. Harakatlarni to'liq bajara olmaydi. Xalq, milliy, klassik raqslar va baletlar haqida tushunchaga ega emas.
	Musiqa haqida umumiy tushunchaga ega.
	Improvizatsiya qilish qobiliyatiga qisman ega.
1 - 19 ball	Xoreografik asar mavzusi va syujeti haqida tushunchaga ega emas. Ritm va musiqani his qilmaydi. Sahnalashtirgan raqsini mazmuni yo'q va raqsini o'zi ijro eta olmaydi. Ijrochilik improvizatsiya qobiliyatiga umuman ega emas.

3. Ijodiy imtihonda abituriyentlar bilimini baholash

1. Ijrochilik mahorati ("Klassik raqs", "Xalq sahna raqsi" va "O'zbek raqsi" predmetlari) bo'yicha maksimal - 63 (oltmish uch) ball.

2. Xoreograf mahorati bo'yicha maksimal - 93 (to'qson uch) ball.

Jami maksimal - 156 (bir yuz ellik olti) ball.

4. Kasbiy(ijodiy) imtihonlarni o'tkazish tartibi

60211600 "Xoreografiya" (Xoreografiya jamoalari rahbari) ta'lim yo'nalishi bo'yicha ro'yxatdan o'tgan abituriyentlar jadval asosida belgilangan kunda ijodiy imtihon topshiradilar. Ijodiy imtihon "Klassik raqs", "Xalq sahna raqsi" hamda "O'zbek raqsi" predmetlari hamda "Xoreograf mahorati"dan amaliy va nazariy

shaklda o‘tkaziladi. Abituriyentlar ijodiy imtihonda o‘zining ijro mahorati va qobiliyatini ko‘rsatib berishilari lozim.

Abituriyentlarning amaliy shaklda bajargan ishlarini tekshirish va baholash shifrlash orqali amalga oshiriladi.

Kasbiy (ijodiy) imtihon o‘tkaziladigan binoga kirishda abituriyent kitob, uyali telefon, kompyuter, telekommunikatsiya vositalari va shpargalkalar olib kirishga harakat qilsa yoki olib kirgan bo‘lsa, shuningdek, kasbiy (ijodiy) imtihonlar davomida imtihon topshiriqlarini boshqa abituriyentga uzatsa yoki yordam bersa, kasbiy (ijodiy) imtihonlar uchun ajratilgan vaqt tugaganidan keyin imtihon topshiriqlarini topshirishdan bosh tortsa, imtihon topshiriqlarini guruhdan tashqariga chiqarsa, mazkur holatlarda abituriyent kasbiy (ijodiy) imtihon o‘tkazish tartibini buzgan hisoblanadi. Imtihon komissiyasi raisi hamda guruh nazoratchilari tomonidan dalolatnoma tuziladi va kasbiy (ijodiy) imtihondan chetlashtiriladi.

5. Apellyatsiya tartibi

Abituriyentlar kasbiy (ijodiy) imtihon natijalari bo‘yicha akademiya apellyatsiya komissiyasiga natijalar e’lon qilingan kundan boshlab, 24 soat davomida murojaat qilishlari mumkin.

Apellyatsiya shikoyatlari O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2025-yil 13-sentabrdagi 578-son qarorida belgilangan tartibga binoan apellyatsiya komissiyasi tomonidan uch kun muddat ichida ko‘rib chiqiladi.

Abituriyent tomonidan yozilgan murojaat, uning o‘ziga tegishli to‘plangan ballar bo‘yicha norozilik bo‘lgan holatda ariza qabul qilinadi. Boshqa abituriyentlarga tegishli bo‘lgan masalalar yuzasidan yozilgan shikoyat - arizalari qabul qilinmaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Avdeyeva L. O'zbek milliy raqsi tarixidan. (Qadimiy zamonlardan 2000-yilga qadar o'zbek an'anaviy raqs san'ati). – T. Mukarrama Turg'unboyeva nomidagi "O'zbekraqs" milliy raqs birlashmasi. 2001.

2. Abduhakimova D.M. Raqs kompozitsiyasi asoslari. O'quv qo'llanma. – T.:Navro'z, 2019.

3. Abraykulova N. Raqs jamoasi bilan ishlash uslubiyoti. –T.: Abdulla Qodiriy nomidagi xalq merosi nashriyoti, 2003.

4. Yeshimbyetova A.I. Xalq sahna raqsini o'qitish uslubiyoti (O'quv qo'llanma). –T.: Navro'z, 2020.

5. Jalilova SH.SH. O'zbek raqsini o'qitish uslubiyoti. O'quv qo'llanma. – T.: Navro'z, 2020.

6. Iskandarova R.R. Klassik raqs (O'quv qo'llanma). –T.: Navro'z, 2021.

7. Насибулина Л. "История узбекского хореографического искусства"– T.: Navruz, 2019.